

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA
Z GEOGRAFII

I Cele przedmiotowego systemu oceniania:

- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie;
- pomaganie uczniowi w samodzielnym planowaniu pracy, nauki i rozwoju;
- motywowanie ucznia do dalszej pracy, a także angażowanie w obywatelskie działania dostępnym dla niego zakresie;
- dostarczanie rodzicom informacji o postępach, specjalnych uzdolnieniach lub trudnościach ucznia;
- umożliwienie nauczycielowi doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Celem edukacji geograficznej jest stwarzanie uczniowi możliwości do:

- zrozumienia otaczającego nas świata, zachodzących w nim zjawisk i poruszania się w przestrzeni geograficznej;
- przygotowania do przemian społecznych, gospodarczych i politycznych zachodzących w regionie, kraju i na świecie;
- kształtowania postaw ludzi otwartych, aktywnych, tolerancyjnych i twórczych;
- świadomego podejmowania decyzji.

II Obowiązki ucznia:

- a) aktywnie uczestniczy w zajęciach lekcyjnych;
- b) prowadzi zeszyt przedmiotowy i zeszyt ćwiczeń;
- c) posiada i przynosi na zajęcia lekcyjne podręcznik;
- d) systematycznie przygotowuje się do zajęć.

Nieobecność ucznia na lekcji nie zwalnia go z przygotowania się do zajęć i możliwości odpowiedzi. Jedynie w przypadku 5-dniowej i dłuższej absencji chorobowej ucznia nauczyciel ma obowiązek umożliwić uczniowi uzupełnienie wiadomości i umiejętności w ciągu tygodnia i wstrzymać się od oceniania ucznia w tym okresie.

III Prawa ucznia:

1. Każdy uczeń ma prawo do sprawiedliwej, obiektywnej i jawnej oceny oraz jej uzasadnienia.
2. Uczeń ma prawo być na bieżąco informowany o swoich ocenach.
3. Uczeń dwa razy w semestrze (przy 2 godz./tyg) i jeden raz w semestrze (przy 1 godz./tyg) może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji bez podania przyczyny. Nieprzygotowanie obejmuje:
  - a. brak gotowości do odpowiedzi ustnej;
  - b. brak pracy domowej;
  - c. brak zeszytu przedmiotowego, zeszytu ćwiczeń, podręcznika.
4. Uczeń ma prawo tylko raz w półroczu poprawić pracę klasową w ciągu 2 tygodni od terminu oddania prac przez nauczyciela. Formę poprawy ustala nauczyciel. Poprawa odbywa się tylko jeden raz. Obie oceny wpisane są do dziennika, a pod uwagę jest brana ocena poprawkowa, nawet jeżeli jest niższa od poprawianej.

IV Formy i metody sprawdzania i oceniania osiągnięć ucznia:

Przedmiotem oceny są:

- a) wiadomości
- b) umiejętności
- c) postawa - aktywność, systematyczność, samodzielność w pracy, współpracy w grupie, prezentacja przygotowanej samodzielnie siebie pracy.

Ocenie podlegać będzie:

- wiedza (znajomość problemów geograficznych) w szerokim znaczeniu;
  - umiejętność logicznego łączenia poszczególnych elementów geograficznych;
  - trafność określania zjawisk geograficznych;
  - umiejętność posługiwania się atlasem;
  - wkład w pracę i przygotowanie się do lekcji;
  - aktywność na lekcji (udział w dyskusjach: argumentowanie, przekonywanie);
  - formy aktywności dodatkowej (samodzielne przygotowanie referatów, przedstawianie własnych poglądów);
1. Ocenianie wiadomości umiejętności geograficznych uczniów jest zgodne z WSO.
  2. Jego podstawę stanowią ustalone wymagania programowe na poszczególne poziomy.
  3. Wymagania te jako zamierzone osiągnięcia uczniów znajdują się w szczegółowych kryteriach oceniania i planach wynikowych.
  4. Obowiązuje sześciostopniowa skala ocen.
  5. Dopuszcza się stosowanie „+” i „-” w przypadku uzyskania maksymalnej lub minimalnej liczby punktów na daną ocenę.
  6. Z PSO uczniowie zostają zapoznani we wrześniu w czasie pierwszych zajęć.

V Zasady oceniania i klasyfikacji:

1. Uczeń otrzymuje oceny **śródroczną i roczną**.
2. Uczeń oceniany jest w 6-stopniowej skali.
3. Oceny poparte są dokładną i szczegółową informacją o postępach ucznia w których także oceniana jest „postawa” tzn.:
  - aktywna praca na lekcji: samodzielna, odkrywczą, kreatywna;
  - systematyczność w przygotowaniu się do lekcji;
  - samodzielność pracy na lekcji;
  - umiejętność współpracy w grupie;
  - prezentacja dodatkowej wykonanej przez ucznia pracy;
  - frekwencja na zajęciach oraz częstotliwość zgłaszania się do odpowiedzi;
  - prowadzenie zeszytu ćwiczeń;
  - udział w konkursach;
  - znajomość i poprawność stosowania terminów geograficznych;
  - orientacja na mapie oraz umiejętność wykorzystania mapy w praktycznym działaniu;
  - aktywność pozalekcyjna (udział w konkursach przedmiotowych oraz międzyszkolnych z geografii (tytuł laureata - ocena celująca, wyniki na poziomie wyższym niż przeciętny – ocena bardzo dobra;

4. Sprawdzenie wiadomości odbywać się będzie przez:

- a) *wypowiedź ustną*- sprawdzająca opanowanie wiadomości bieżących z 3 ostatnich lekcji
- każdy uczeń może być pytany na każdej lekcji;
  - minimum jedna odpowiedź bez zapowiedzi w semestrze.

b) *prace pisemne*:

- praca klasowa

- ✓ w formie pytań opisowych i problemów
- ✓ w formie testów
- ✓ ćwiczeń na mapach
- jest dla uczniów obowiązkowe, poprzedzone lekcją powtórzeniową, zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem. Prace klasowe będą przeprowadzane po opracowanym 1 dziale lub 2 działów przedmiotu po wcześniejszym podaniu zagadnień;
- zadania pracy klasowej są zróżnicowane i punktowane w zależności od stopnia trudności. Praca klasowa powinna być tak ułożona, aby ok. 60% punktów przypadało na zadania z poziomu podstawowego i ok. 40% ponadpodstawowego;
- kryteria oceniania:

Celujący	100%
Bardzo dobry	91-99%
Dobry	76-90%
Dostateczny	56-75%
Dopuszczający	40%-55%
Niedostateczny	0-39%

- nauczyciel ma dwa tygodnie na sprawdzenie pracy klasowej i poinformowanie uczniów o ocenie. Prace klasowe pozostają do wglądu rodziców w szkole. Uczeń nie otrzymuje ich do domu;

- kartkówki- sprawdzają opanowanie wiadomości bieżących z 3 ostatnich lekcji lub na zakończenie lekcji bieżącej, trwają nie dłużej niż 15 min. Nauczyciel nie ma obowiązku zapowiadania kartkówek.

Uczeń, który korzysta na pracy klasowej lub kartkówce z niedozwolonych pomocy otrzymuje ocenę niedostateczną.

c) *praca ucznia na lekcji*:

- uczeń może otrzymać ocenę za aktywność na lekcji, pracę w grupie, samodzielną, prowadzenie notatek w zeszycie;
- uczeń może otrzymać + i – za pracę na lekcji. Trzy plusy otrzymuje ocenę bardzo dobrą, trzy minusy otrzymuje ocenę niedostateczną do dziennika lekcyjnego;
- w przypadku nieobecności ucznia na lekcji ma on obowiązek uzupełnić brakujący temat oraz wykonanie ćwiczeń.

d) *prace długoterminowe*:

- obejmują wymagania z zakresu ponadpodstawowego, przygotowywane są w formie: prezentacji multimedialnych, plakatów, referatów, posterów.

e) udział w konkursach.

5. Ocena roczna uwzględnia całoroczną pracę ucznia.

7. Przy ustalaniu oceny półrocznej i końcoworocznej nauczyciel uwzględnia różne formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów.

8. Oceny półroczne i końcoworoczne:

Podstawą do wystawienia oceny okresowej oraz oceny końcoworocznej z przedmiotu jest średnia ważona obliczona w następujący sposób:

1. Każdej ocenie półrocznej przyporządkowuje się liczbę naturalną, oznaczając jej wagę w hierarchii ocen.
2. Średnią ważoną oblicza się jako iloraz.
3. Formy aktywności i ich waga:

Forma aktywności	Waga
Sprawdzian półroczny, roczny	3
Sprawdzian, praca klasowa	2
Poprawa sprawdzianu, pracy klasowej	2
Kartkówka	1
Odpowiedź ustna	1
Referat, prezentacja na lekcji	1

VI Poprawianie ocen:

- Uczeń ma prawo raz w półroczu poprawić pracę klasową w ciągu 2 tygodni od terminu oddania prac przez nauczyciela. Formę poprawy ustala nauczyciel. Poprawa odbywa się tylko jeden raz, Obie oceny są wpisane do dziennika, a pod uwagę jest brana ocena poprawkowa, nawet jeśli jest niższa od poprawionej.
- W przypadku nieobecności usprawiedliwionej uczeń musi napisać pracę klasową w ciągu dwóch tygodni od daty powrotu do szkoły.
- Jeżeli obecność jest nieusprawiedliwiona, uczeń pisze pracę klasową na pierwszej lekcji na którą przyszedł.
- Uczeń, który otrzymał śródroczną ocenę **niedostateczną** ma **obowiązek** poprawy tej oceny. Na zaliczenie materiału obejmującego wiadomości z pierwszego semestru uczeń ma czas jednego **miesiąca** (30 dni) licząc od dnia pierwszych zajęć w nowym semestrze szkolnym. Zaliczenie odbywa się po zakończeniu zajęć obowiązkowych ucznia w dowolnym dniu i terminie wyznaczonym przez ucznia i zatwierdzonym przez nauczyciela. Uczeń, który w przeciągu 1 miesiąca nie ustalił z nauczycielem terminu poprawy lub nie przyszedł na poprawę w wyznaczonym terminie (pomimo iż był obecny tego dnia w szkole) **nie może uzyskać rocznej oceny dopuszczającej** z przedmiotu.

- Uczeń nie ma możliwości pisemnej poprawy kartkówki, może natomiast ocenę niedostateczną uzyskaną z tej formy sprawdzania wiadomości, poprawić odpowiadając ustnie z zakresu 3 ostatnich tematów lekcyjnych.
- Warunki przeprowadzenia egzaminu sprawdzającego, poprawkowego, klasyfikującego zawarte są w Statucie Szkoły.
- Jeżeli uczeń chce uzyskać wyższą ocenę roczną niż przewidywana, ma możliwość jej poprawy zgodnie z podanymi warunkami:
  - ✓ co najmniej 3 tygodnie przed rocznym klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej uczeń zgłasza na piśmie chęć poprawy oceny;
  - ✓ formę poprawy ustala nauczyciel;
  - ✓ poprawa obejmuje swym zakresem materiał nauczania z całego roku szkolnego;
  - ✓ w wyniku poprawy uczeń może uzyskać ocenę o jeden stopień wyższą od proponowanej;
  - ✓ wystawiona ocena nie może być niższa od proponowanej, niezależnie od wyniku poprawy;
  - ✓ poprawa oceny odbywa się po zajęciach lekcyjnych, w terminie ustalonym przez nauczyciela;
  - ✓ nie zgłoszenie się ucznia na poprawę równoznaczne jest z odstąpieniem od poprawy.

VII Kryteria ocen rocznych i śródrocznych:

Ocena śródroczna i roczna wyrażona w skali ocen od 1 do 6 poparta jest szczegółową i dokładną informacją o postępach ucznia. Podczas wystawiania ocen brane są pod uwagę zdobyte oceny według w/w kryteriów. Ważnym elementem oceny ucznia jest również jego postawa, zaangażowanie w naukę i pracę, a także frekwencja na lekcjach geografii.

Ocenę **celującą** otrzyma uczeń który spełnia w/w kryteria oraz:

- posiada szczególnie oryginalne i twórcze osiągnięcia opierające się na gruntownej wiedzy wykraczającej poza program nauczania dla danej klasy;
- wyróżnia się szeroką, samodzielnie zdobytą wiedzą wybiegającą poza program nauczania;
- pisze prace klasowe na oceny celujące;
- samodzielnie formułuje ustne i pisemne wypowiedzi na określony temat, które są wzorowe pod względem merytorycznym i językowym;
- wykazuje doskonałą orientację na mapie i potrafi przetwarzać jej treści;
- jest zawsze przygotowany do zajęć;
- jest twórczy oraz szczególnie aktywny na tle klasy;
- posiada umiejętność samodzielnego korzystania z różnych źródeł informacji
- uczestniczy w konkursach geograficznych międzyszkolnych, powiatowych, wojewódzkich, kuratorskich i zajmuje w nich wysokie lokaty (laureat);
- potrafi selekcjonować i hierarchizować wiadomości.
-

Ocenę **bardzo dobrą** dla ucznia, który oprócz w/w kryteriów:

- w wysokim stopniu opanował treści dopełniające, rozszerzone o wiedzę wykraczającą poza materiał przewidziany w programie;
- jest systematyczny, wyróżnia się swoją pracą spośród innych uczniów w klasie;
- ma zaliczone wszystkie sprawdziany na ocenę dobrą+ lub wyższą;
- potrafi łączyć i wyciągać wnioski z zadanych problemów geograficznych;
- samodzielnie rozwiązuje zadania o wysokim poziomie złożoności;
- zachowuje wzorową dokładność i staranność w rozwiązywaniu zadań;
- prawidłowo stosuje terminy geograficzne wymienione w osiągnięciach z poziomów: podstawowego i rozszerzonego;
- samodzielnie interpretuje fakty i zjawiska;
- doskonale radzi sobie z odczytywaniem mapy i jej interpretacją.

Ocena **dobra** przysługuje uczniowi, który:

- opanował zakres materiału określony w minimum programowym i nieznacznie go rozszerzył;
- samodzielnie rozwiązuje zadania o średnim poziomie złożoności;
- zachowuje dokładność i staranność wystarczającą do poprawnego rozwiązywania zadań;
- wypowiada się pełnymi zdaniami;
- ma zaliczone wszystkie sprawdziany na ocenę pozytywną;
- właściwie stosuje terminologię geograficzną;
- aktywnie uczestniczy w zajęciach oraz rozwiązuje typowe problemy z wykorzystaniem poznanych metod;
- samodzielnie pracuje z podręcznikiem mapą oraz z materiałem źródłowym.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości określone w minimum programowym (ma większość osiągnięć z poziomu podstawowego);
- samodzielnie rozwiązuje proste zadania;
- zachowuje poprawność i staranność wystarczającą do poprawnego rozwiązywania zadania;
- prawidłowo stosuje większość terminów geograficznych wymienionych w osiągnięciach z poziomu podstawowego;
- otrzymał pozytywne oceny za sprawdziany przeprowadzone w danym semestrze lub zaliczył je podczas jednej poprawy;
- uczęszcza na lekcje i jest do nich przygotowany;
- potrafi z niewielką pomocą nauczyciela rozwiązywać typowe problemy;
- analizuje również podstawowe zależności, próbuje porównywać, wnioskować i zajmować określone stanowisko.

Ocenę **dopuszczającą** uzyskuje uczeń, który:

- ma problemy z przyswojeniem wiadomości określonych w minimum programowym;
- nie potrafi łączyć zjawisk z określoną przyczyną oraz nie rozumie jakie wywołuje ona skutki;

- nie pisał przynajmniej jednego sprawdzianu i nie ma zaliczonego na ocenę przynajmniej dopuszczającą;
- zapomina o przynoszeniu na zajęcia kompletu niezbędnych pomocy w tym również zeszytu;
- nie jest systematyczny (ma braki w pracach domowych, nie prowadzi systematycznie zeszytu ćwiczeń, prowadzenie zeszytu przedmiotowego budzi zastrzeżenia);
- z pomocą nauczyciela potrafi nadrobić braki w podstawowych umiejętnościach.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej;
- nie rozwiązuje najprostszyc zadań, nawet przy pomocy innych uczniów lub nauczyciela;
- nie zachowuje minimalnej dokładności i staranności, koniecznej do poprawnego rozwiązania zadania;
- nie stosuje terminów geograficznych wymienionych w osiągnięciach z poziomu podstawowego;
- nie współpracuje w grupie
- nie ma zaliczonych prac klasowych, nie pisał ich, bo jest nie obecny na zajęciach lub nie podjął próby ich poprawy w wyznaczonym terminie;
- frekwencja jest poniżej 50% wszystkich godzin lekcyjnych;
- nie odrabia prac domowych, na każdą lekcję jest nie przygotowany (nie ma niezbędnych pomocy, nie prowadzi zeszytu przedmiotowego)

Wobec uczniów, którzy otrzymali orzeczenia z poradni psychologiczno-pedagogicznej, wymagania są niższe i określone indywidualnie, stosownie do wskazówek udzielonych w tych orzeczeniach.

VIII Sposoby informowania rodziców i uczniów o osiągnięciach w nauce:

- Wyniki sprawdzianów i kartkówek omawiane są z uczniami na lekcji.
- Sprawdziany, przechowywane są w szkole do wglądu rodziców podczas zebrań oraz konsultacji.
- Na prośbę rodzica/opiekuna otrzymywane przez uczniów oceny mogą być zapisywane przez nauczyciela w zeszycie przedmiotowym.

Podczas zdalnego nauczania obowiązują, te same zasady oceniania, natomiast uczeń ma możliwość poprawy każdej uzyskanej oceny.

Opracowała

Martyna Pietrzak

